

- 2) erstatning for helbredelsesudgifter (herunder f.eks. udgifter til sygehusophold, rekreatiomsomkostninger, udgifter til transport til og fra sygehus, kørestol, særligt syet fodtøj samt læge- og tandlægeudgifter),
- 3) erstatning for andet tab som følge af skaden (f.eks. erstatning til personer under uddannelse for forlængelse af uddannelsen, herunder tab af skoleår), og
- 4) godtgørelse for svie og smerte.

Har skaden fået varige følger, kan der tillige kræves:

- 1) godtgørelse for varigt mén og
- 2) erstatning for tab eller forringelse af erhvervsevne.

Den, som er ansvarlig for en andens død, skal betale rimelige begravelsesudgifter samt en erstatning til den, som ved dødsfaldet har mistet en forsøger.

Erstatning for *tabt arbejdsfortjeneste* dækker efter lovens § 2 skadelidtes faktiske indtægtstab i perioden fra skadens indtræden, og indtil arbejdet kan genoptages, eller skadelidtes helbredstilstand er blevet stationær (stationærtidspunktet).

Svie og smerte (§ 3) er en godtgørelse for navnlig den fysiske lidelse, der er en følge af skaden. Godtgørelsen udmåles som udgangspunkt efter faste takster (taksterne kan fraviges, hvis godtgørelsen overstiger 26.000 kr. (pr. 1. januar 2001)). Godtgørelsen ydes kun indtil stationærtidspunktet og normalt kun, hvis skadelidte er syg.

Godtgørelse for *varigt mén* ydes uafhængigt af, om der tillige kan kræves erstatning for økonomisk tab, f.eks. erhvervsevnetab. Godtgørelsen udmåles som et kapitalbeløb, der beregnes på grundlag af en méngrad, som fastsættes under hensyntagen til skadens medicinske art og omfang og de forvoldte ulemper i skadelidtes personlige livsførelse på stationærtidspunktet, jf. lovens § 4. Godtgørelsen udgør (pr. 1. januar 2001) som udgangspunkt 3.440 kr. pr. méngrad, dvs. 344.000 kr. ved en méngrad på 100 procent. Er méngraden under 5 procent, ydes ingen godtgørelse.

Både skadelidte og skadevolder kan indhente en udtalelse om fastsættelse af méngraden fra Arbejdsskade styrelsen (§ 10).

Erstatning for varigt tab eller forringelse af skadelidtes *erhvervsevne* reguleres i lovens §§ 5–9. Erstatningen fastsættes til et kapitalbeløb, der udgør skadelidtes årsløn (som hovedregel den pågældendes samlede indtægt i det år, som går forud for datoen for skadens indtræden) ganget med 6 og herefter ganget med erhvervsevnetabsprocenten. Erhvervsevnetabspro-

centen fastsættes under hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af skadelidte. Der ydes ikke erhvervsevnetabs erstatning, hvis erhvervsevnetabsprocenten er under 15. For skadelidte, der anvender erhvervsevnen på en måde, der i det væsentlige ikke medfører nogen årsløn, f.eks. hjemmearbejdende ægtefæller eller samlevende samt unge under uddannelse, fastsættes erhvervsevnetabs erstatningen i stedet på grundlag af méngraden og som en procentdel af godtgørelsen for varigt mén.

Både skadelidte og skadevolder kan indhente en udtalelse om spørgsmålet om fastsættelse af erhvervsevnetabsprocenten fra Arbejdsskade styrelsen (§ 10).

Bedømmelsen af, om skadelidte har fået varigt mén og/eller har lidt et erhvervsevnetab, sker som udgangspunkt ud fra forholdene på det medicinske stationærtidspunkt. Ordningen er således den, at der indtil stationærtidspunktet ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste (med mindre arbejdet er genoptaget inden da) og/eller godtgørelse for svie og smerte (de *midlertidige ydelser*) og derefter – hvis skaden har varige følger – godtgørelse for varigt mén og/eller erstatning for tab af erhvervsevne (de *varige ydelser*).

Erstatning til ægtefælle eller samlever for *tab af forsøger* (§ 13) udgør 30 procent af den erstatning, som afdøde må antages at ville have opnået ved et fuldstændigt erhvervsevnetab, dog som hovedregel mindst 386.500 kr. (pr. 1. januar 2001). Afdødes børn kan kræve en erstatning svarende til det bidrag til barnets underhold, som afdøde kunne være pålagt efter lov om børns retsstilling (§ 14). Vår afdøde eneforsøger, forhøjes erstatningen til børn til det dobbelte.

Loven indeholder særlige regler om *nedsættelse* af mén godtgørelse, erhvervsevnetabs erstatning og forsørgertabs erstatning på grund af skadelidtes/afdødes alder. Mén godtgørelse nedsættes med 5 procent for hvert år, skadelidte var ældre end 59 år ved skadens indtræden, dog ikke yderligere efter det fyldte 69. år (§ 4, stk. 2). Erhvervsevnetabs erstatning nedsættes med 8½ procent for hvert år, skadelidte var ældre end 55 år ved skadens indtræden, dog med mulighed for at fravige reglen, hvis det må antages, at skadelidte ville have været erhvervsaktiv også efter det fyldte 67. år (§ 9). Forsørgertabs erstatning nedsættes tilsvarende, hvis forsøgeren var fyldt 56 år (§ 13, stk. 2).

Sociale ydelser, udbetalinger fra private forsikringer mv., som skadelidte modtager i anledning af skaden, fradrages ikke i godtgørelse for svie og smerte, mén godtgørelse, erhvervsevnetabs erstatning og som hovedregel heller ikke i forsørgertabs erstatning. Disse erstatningsposter kan således sammenlægges med